

Spoločne za lepšou kvalitou ovzdušia v Banskobystrickom kraji

V súvislosti s pripravovaným Programom na zlepšenie kvality ovzdušia (PZKO) v zóne Banskobystrický kraj, Okresný úrad v sídle kraja v spolupráci so Slovenskou agentúrou životného prostredia a Banskobystrickým samosprávnym krajom organizoval vo vybraných mestách 5 stretnutí so zástupcami samospráv.

V regióne prebehli tieto stretnutia:

- Zvolen, 9. 4. 2024 – zástupcovia samospráv z okresov Zvolen, Detva a Krupina,
- Lučenec, 16. 4. 2024 – zástupcovia samospráv z okresov Lučenec, Poltár a Veľký Krtíš,
- Tornaľa, 23. 4. 2024 – zástupcovia samospráv z okresov Revúca a Rimavská Sobota,
- Žarnovica, 30. 4. 2024 – zástupcovia samospráv z okresov Žiar nad Hronom, Žarnovica a Banská Štiavnica,
- Banská Bystrica, 14. 5. 2024 – zástupcovia samospráv z okresov Banská Bystrica a Brezno.

Na úvod každého stretnutia bol odprezentovaný stav kvality ovzdušia v zóne Banskobystrický kraj (BBSK). Predstavené bolo monitorovanie kvality ovzdušia v zóne BBSK, faktory podmieňujúce znečisťovanie ovzdušia a zdroje znečisťovania ovzdušia. V ďalšom bode programu bol predstavený Program na zlepšenie kvality ovzdušia. Vysvetlená bola rizikovosť obcí 1., 2. a 3. stupňa podľa jednotlivých okresov. Súčasťou PZKO budú opatrenia na zlepšenie kvality ovzdušia, ktoré sa kategorizujú na prioritné, podporné a prierezové. Predstavený bol aj Katalóg opatrení pre účely PZKO. Zástupcom samospráv bol vysvetlený Dotazník pre obce – opatrenia na zlepšenie kvality ovzdušia, ktorého cieľom je zozbieranie relevantných údajov od obcí v oblastiach vykurovanie, doprava a osвета. Pre obce bol tiež spracovaný Osvetový balíček, ktorý sumarizuje ponúkané informačné materiály, rozhlasové spoty, plánované podujatia a ďalšie formy osvedy v obciach. Dotazník bol zaslaný všetkým obciam v BBSK a do konca júna naň odpovedalo 104 obcí. Osvetový balíček bude rovnako zaslaný všetkým obciam v BBSK aj v ostatných regiónoch Slovenska.

Každé zo stretnutí bolo ukončené diskusiou, počas ktorej sa zúčastnení aktívne zaujímali o viaceré témy, ako napr. princíp modelovania a následného vyhodnocovania rizikovosti obcí; podmienky a postup pri realizácii mobilného monitoringu kvality ovzdušia; realizácia výsadiieb alejí pozdĺž cestných komunikácií; plánované výzvy v súvislosti s podporou zateplovania, fotovoltiky alebo inštalácie moderných kotlov a tepelných čerpadiel; komunitné sušenie dreva v spolupráci so štátnymi lesmi; inštalácia odlučovačov na individuálne komíny; problematika nesprávneho spaľovania pevného paliva; príklady dobrej praxe zo zahraničia a pod.

V Banskobystrickom kraji monitoruje kvalitu ovzdušia osem automatických monitorovacích staníc (AMS). Hlavnými zdrojmi

Stretnutia v Banskobystrickom kraji k príprave PZKO.

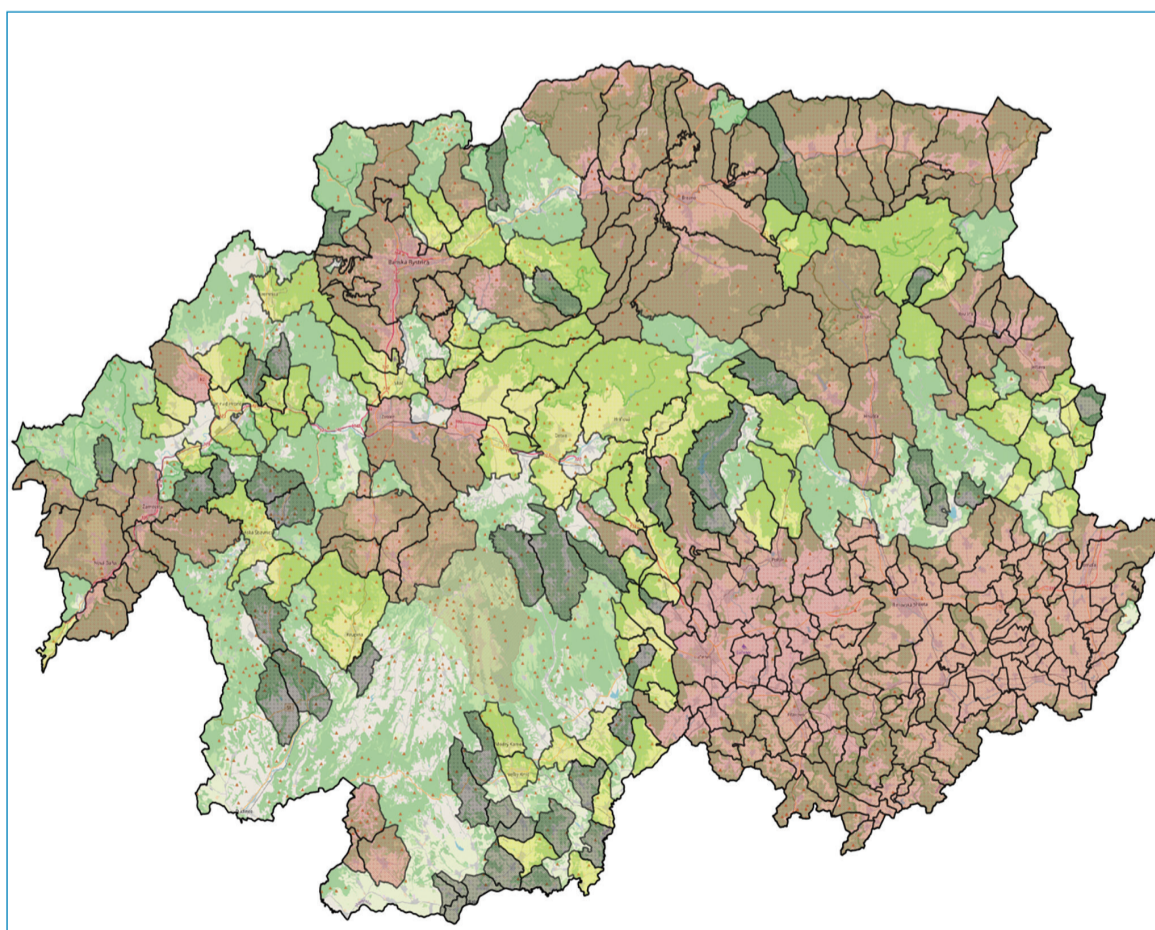
znečisťujúcich látok sú vykurovanie domácností a cestná doprava, až potom nasledujú veľké a stredné priemyselné zdroje a zdroje na výrobu tepla a elektrickej energie.

Slovenský hydrometeorologický ústav (SHMÚ) podľa metódy integrovaného posúdenia spracoval zoznam rizikových obcí pre zónu Banskobystrický kraj. Ako rizikové obce 2. a 3. stupňa (pre ktoré vyplýva povinnosť prijímania opatrení na zlepšenie kvality ovzdušia) SHMÚ identifikoval v zóne BBSK až 262 obcí.

Rizikové obce (obce ohrozené zhoršenou kvalitou ovzdušia) určené metódou integrovaného posúdenia pre rok 2023, Banskobystrický kraj. Zdroj SHMÚ (<https://www.shmu.sk/sk/?page=2774>).

Stupne rizika zhoršenej kvality ovzdušia:

- 1
- 2
- 3

Vo februári 2021 rozhodla Európska komisia o tom, že Súdny dvor EÚ postúpi prípad Slovenska za porušenie požiadaviek smernice o kvalite okolitého ovzdušia a čistšom ovzduší v Európe. Hlavným dôvodom je nespĺnenie limitných hodnôt stanovených pre prachové častice PM10. Vo februári 2023 Súdny dvor Európskej únie tejto žalobe Európskej komisii vyhovel. Spracovanie PZKO je preto nevyhnutné aj v súvislosti s touto žalobou.

Očakávame, že spoločné stretnutia so zástupcami samospráv prinesú viacero návrhov na prijímanie opatrení do PZKO a spoločne tak docielime lepšiu kvalitu ovzdušia v Banskobystrickom kraji.

Martin TRŠO,
špecialista - kvalita ovzdušia,
SAŽP